

Web a očekávání budoucího

Vilém Sklenák – sklenak@vse.cz

Vysoká škola ekonomická, fakulta informatiky a statistiky,
katedra informačního a znalostního inženýrství

Inforum2013, 21. 5. 2013

Kontrola od minule

Kontrola od minule

Obsah

- 1 Jak se vyvíjel web
- 2 Budoucnost webu
- 3 Big Data
- 4 Sémantizace obsahu webu
- 5 Další faktory ovlivňující budoucí web

Obsah

- 1 Jak se vyvíjel web
- 2 Budoucnost webu
- 3 Big Data
- 4 Sémantizace obsahu webu
- 5 Další faktory ovlivňující budoucí web

Z dávné prehistorie

1962 – **idea „galaktické sítě“** jako možnosti sociální interakce, přístup k datům či programům v sadě navzájem propojených počítačů (prof. J. R. R. Licklider z MIT)

1969 – **ARPANET** – první globální technologie s využitím přepínání paketů (používá se do současnosti)

1971 – **první e-mail**, zavedení znaku @ jako oddělovače mezi jmény uživatele a počítače

1971 – **první e-book** – počátek projektu **Gutenberg**

1974 – **„Internet“** – protokoly TCP/IP jako základ komunikace mezi počítači z různých sítí, proto byl systém nazván „Internet“

Z méně dávné prehistorie

1978 – **první e-mailový spam** – odeslána nevyžádaná zpráva k 500 kalifornských uživatelům sítě ARPANET

1979 – **první diskusní skupiny** – Usenet News jako systém s možností vyjadřovat se k různým tématům

1979 – **první hra pro více hráčů** – textově orientované prostředí s rolemi a chatem, předchůdce dnešních online her

1982 – **první emoce :-)**

1983/84 – **DNS** – zavedení systému doménových jmen jako alternativního způsobu pojmenování počítačů k číselným IP adresám

1988 – **první malware** – první virus šířící se počítačovou sítí – „Morrisův červ“

Zrození webu

1989/90 – návrh služby **World Wide Web** – CERN, Tim Berners-Lee, globální hypertextový systém založený na: HTML, HTTP a URL

1991 – první webová stránka – 6. 8. 1991, **web o samotném webu**

1993 – uvolnění zdrojových kódů, World Wide Web zdarma, vývoj serverů a prohlížečů třetími stranami bez licenčních poplatků

1993 – **Mosaic**, první grafický prohlížeč

1994 – založení **W3C** – konsorcium pro vývoj standardů pro WWW

Expanze

1994/95 – **komeracionalizace**, využití Internetu i pro komerční subjekty, zabezpečení SSL, vzniká Amazon.com

1998 – **Google, Napster** – revoluce ve vyhledávání a ve sdílení souborů

2000 – **splasknutí dotcom bubliny** – vlna krachů firem

2001 – **Wikipedia** – počátek vlny služeb v duchu Web 2.0 a rovněž odstartování revoluce v sociálních médiích

2003 – **MySpace** – svého času nejpopulárnější sociální síť

2004 – **Web 2.0 a sociální média** – první konference Web 2.0, web jako prostředí pro rozšiřování vztahů a interakce, růst aplikací pro sdílení, pro zapojení uživatelů do tvorby obsahu, pro vznik sociálních sítí

Expanze pokračuje

2004 – Facebook

2004 – iPhone – mobilní web jako platforma pro dostupnost webu na přenosných zařízeních (chytré telefony, později tablety)

2009 – změny ICANN, korporace *The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers* je plně nezávislá na vládě USA

2013– – co bude dál?

Obsah

- 1 Jak se vyvíjel web
- 2 Budoucnost webu**
- 3 Big Data
- 4 Sémantizace obsahu webu
- 5 Další faktory ovlivňující budoucí web

Vývoj webu a verze

Vývoj webu a verze

HTTP – 0.9, 1.0, 1.1

HTML – 2.0, 3.2, 4.0, 4.01, XHTML (1.0, 1.1, 2.0), HTML5

CSS – 1, 2, 2.1, 3, 4

Pod gescí konsorcia W3C.

Uvažované verze webu

Web 1.0 se obvykle označuje „read-only“ web, zhruba první desetiletí existence webu, hlavní „hráči“ – Netscape, Yahoo, AOL, eBay.

Web 2.0 znamená socializaci webu, lidé mohou spoluvytvářet a sdílet obsah – MySpace, Flickr, Facebook, Twitter, YouTube, . . .

Web 3.0 je obtížné definovat, protože jednak je to určitá vize, jednak každý má svůj názor, co ano a co ne. Obecně se předpokládá, že půjde o evoluci Webu 2.0 s větší inteligencí

Přirozený vývoj.

Faktory ovlivňující budoucnost webu

- 1 „mobilizace“ – přístupy z mobilních zařízení získávají stále větší podíl ve statistikách, výhoda přístupu v reálném čase (pasivně i aktivně), a proto je potřeba uvažovat způsoby interakce, podobu uživatelského rozhraní, dále pak platí silnější vazby na kontakty a zájmy – proto větší tlak na sociálně orientované webové aplikace apod. „Re-thinking“ všeho, co vás napadne ve spojení s webem a jeho používáním.

Faktory ovlivňující budoucnost webu

- 1 „mobilizace“ – přístupy z mobilních zařízení získávají stále větší podíl ve statistikách, výhoda přístupu v reálném čase (pasivně i aktivně), a proto je potřeba uvažovat způsoby interakce, podobu uživatelského rozhraní, dále pak platí silnější vazby na kontakty a zájmy – proto větší tlak na sociálně orientované webové aplikace apod. „Re-thinking“ všeho, co vás napadne ve spojení s webem a jeho používáním.
- 2 Big Data

Faktory ovlivňující budoucnost webu

- 1 „mobilizace“ – přístupy z mobilních zařízení získávají stále větší podíl ve statistikách, výhoda přístupu v reálném čase (pasivně i aktivně), a proto je potřeba uvažovat způsoby interakce, podobu uživatelského rozhraní, dále pak platí silnější vazby na kontakty a zájmy – proto větší tlak na sociálně orientované webové aplikace apod. „Re-thinking“ všeho, co vás napadne ve spojení s webem a jeho používáním.
- 2 Big Data
- 3 sémantický web

Obsah

- 1 Jak se vyvíjel web
- 2 Budoucnost webu
- 3 Big Data**
- 4 Sémantizace obsahu webu
- 5 Další faktory ovlivňující budoucí web

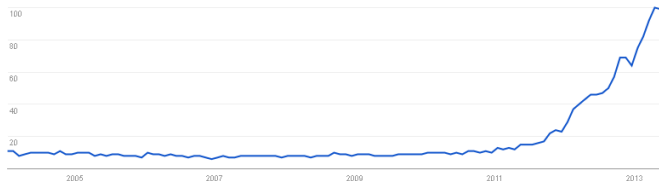
Co je to

- relativně nový fenomén

Interest over time ?

The number 100 represents the peak search interest

News headlines Forecast ?

- Big Data = datové objemy rostou do té míry, že moderní databázové systémy se potenciálně blíží k mezi svých možností z hlediska jejich zpracování

Kolik je moc

kilobyte	kB	2^{10}	10^3
megabyte	MB	2^{20}	10^6
gigabyte	GB	2^{30}	10^9
terabyte	TB	2^{40}	10^{12}
petabyte	PB	2^{50}	10^{15}
exabyte	EB	2^{60}	10^{18}
zettabyte	ZB	2^{70}	10^{21}
yottabyte	YB	2^{80}	10^{24}

Co si představit, co je opravdu velké

- V roce 2012 žádné datové úložiště neobsahovalo 1 ZB.
- Jedna z firem prodávající externí paměti např. jen v roce 2011 dodala zákazníkům více než 330 EB.
- Podle odhadů International Data Corporation (IDC) globální objem dat dosáhl na konci roku 2012 2,7 ZB, což je o 48 % více než v 2011.
- Podle odhadů firmy Cisco dosáhne objem datových přenosů v Internetu v roce 2016 více než 1 ZB, což je tolik jako za všechny roky až do roku 2012 včetně. Počet zařízení připojených k Internetu dosáhne téměř 19 mld. . .

Jaké jsou důsledky

Problémy různého druhu:

- uchovávání,
- zálohování,
- ochrana,
- organizace
- ...
- dostupnost kritických dat vždy a všude.

vše s ohledem na náklady.

Jaké jsou důsledky

Problémy různého druhu:

- uchovávání,
- zálohování,
- ochrana,
- organizace
- ...
- dostupnost kritických dat vždy a všude.

vše s ohledem na náklady.

A co navíc:

- vyhledávání,
- analýzy – hledání nových souvislostí alias *data mining*,
- vizualizace.

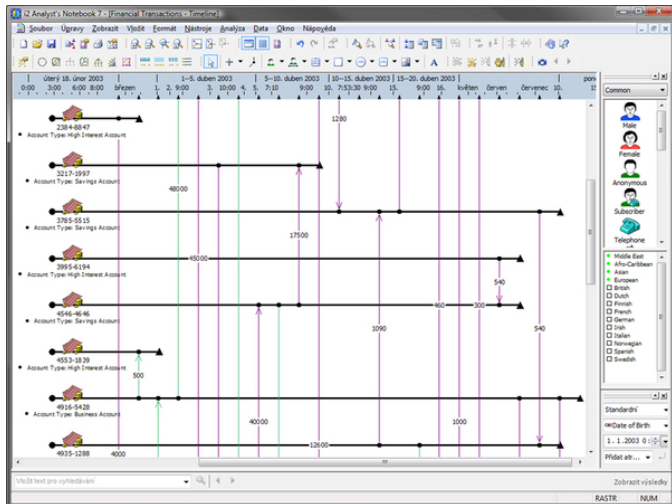
Co je lepší?

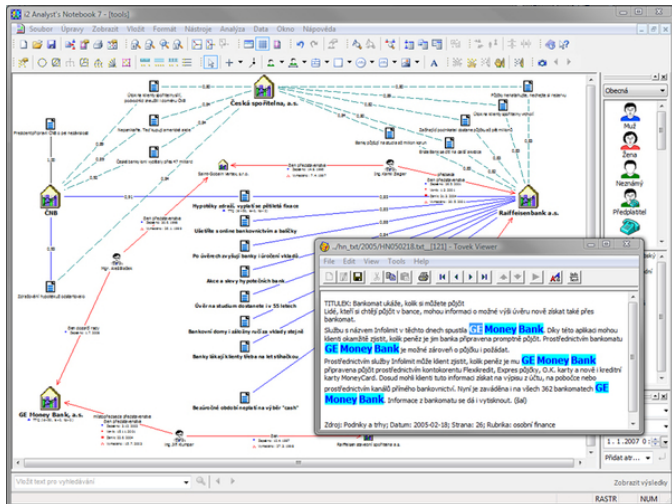

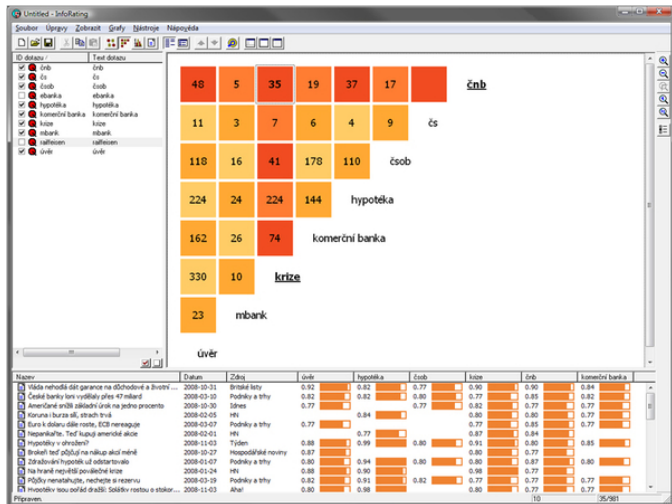
Co je lepší?

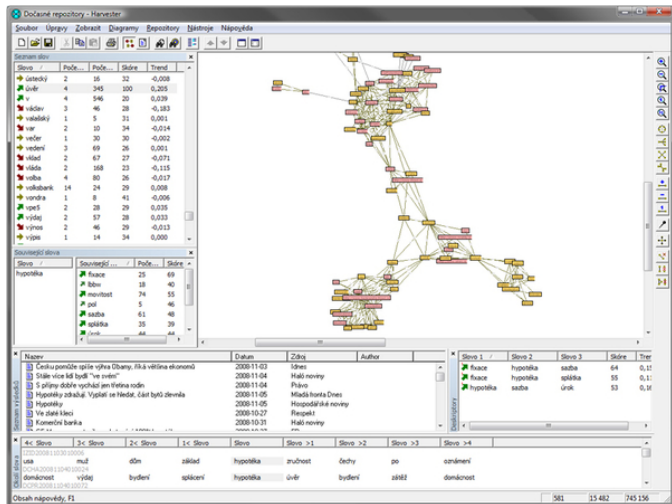
Co je lepší?

Co je lepší?

Co je lepší?

Big Data vs. web

Data na webu v posledních letech přibývají nepoměrně rychleji než dříve. Jeden z důsledků služeb na principu Webu 2.0:

- upload videí nebo fotografií pro účely sdílení,
- blogy a uživatelské komentáře,
- ...

1995 – více než 10^6 indexovaných dokumentů

2000 – více než 10^9 indexovaných dokumentů

2013 – více než $50 \cdot 10^9$ indexovaných dokumentů

nebo také: na konci roku 2009 odhad, že obsah webu je asi 500 EB.

vybrané statistiky: [YouTube](#), [Facebook](#), [Twitter](#)

Obsah

- 1 Jak se vyvíjel web
- 2 Budoucnost webu
- 3 Big Data
- 4 Sémantizace obsahu webu**
- 5 Další faktory ovlivňující budoucí web

Sémantický web

- Vznik myšlenky a rozvoj základních principů sémantického webu není věcí posledních 10 let.
- Ale – 2001 = Berners-Lee, Tim, Hendler, James, Lassilla, Ora. The Semantic Web. *Scientific American*, 2001. vol. 284, no. May. str. 35–43. URL: <http://www.sciam.com/2001/0501issue/0501berners-lee.html>.
- V té době však práce na sémantickém webu trvaly již několik let.
- Od počátku platí, že *„sémantický web je rozšířením současného webu, jež datům přiřazuje přesný význam, díky kterému bude možná kooperace jak lidí, tak softwaru“*.

Linked Data

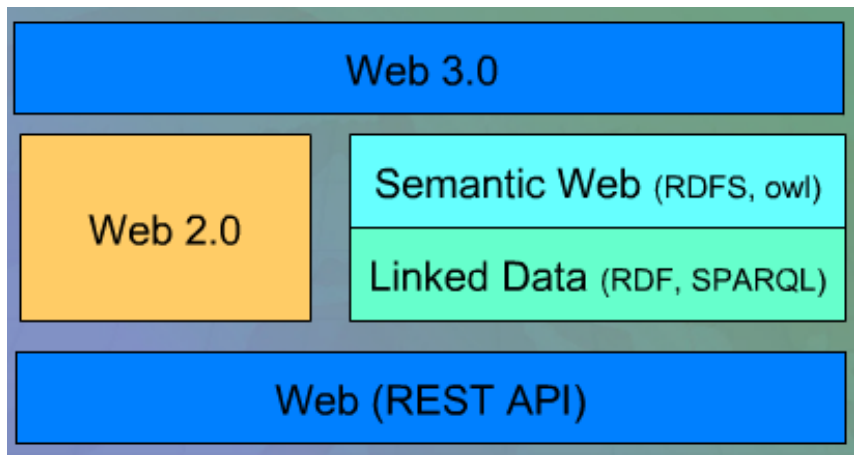
- jeden z aktuálních trendů směřujících k budování sémantického webu
- Tim Berners-Lee: „*The value of your own information is very much a function of what it links to, as well as the inherent value of the information within the web page*“
- propojování strukturovaných dat na webu pomocí odkazů
- styl publikování a propojování, soubor doporučení i data samotná
- *web dat*

Linked Data a sémantický web

Linked data i sémantický web se shodují v mnoha předpokladech: snaží se o rozšíření současného webu, propagují použití rámce RDF, identifikátorů URI a efektivnější zpracování dat webovými aplikacemi. Také propojování dat je společným bodem obou iniciativ.

„Vize sémantického webu je založena na budování globálního webu strojově zpracovatelných dat. Zatímco sémantický web, nebo web dat je cílem či výsledkem, linked data představuje prostředek nebo způsob jeho dosažení.“

Linked Data a sémantický web vs. Web 3.0

Obsah

- 1 Jak se vyvíjel web
- 2 Budoucnost webu
- 3 Big Data
- 4 Sémantizace obsahu webu
- 5 **Další faktory ovlivňující budoucí web**

Web jako komunikační platforma

- **IP mobilita**

Web jako komunikační platforma

- IP mobilita
- Cloud (virtualizace zdrojů)

Web jako komunikační platforma

- **IP mobilita**
- **Cloud (virtualizace zdrojů)**
- **Internet věcí**

Kdyby web neexistoval,

Kdyby web neexistoval,
museli bychom ho vymyslet.

Kdyby web neexistoval,
museli bychom ho vymyslet.

Děkuji za pozornost.